

Socialnämnden

Nina Nisser
Utvecklingsledare
nina.nisser@ekero.se

PM - Utvärdering av pilotprojekt gällande två valbara rätter för matlådor till ordinärt boende

Dnr SN20/22

Bakgrund

Ett av socialnämndens mål för mandatperioden 2018 - 2022, inom målområde "Ekerö ska vara Sveriges bästa kommun att åldras i", är större valfrihet gällande mat inom äldreomsorgen. En av indikatorerna för måluppfyllelse av målet är att ett kost- och måltidsprogram för hemtjänst och särskilt boende ska vara fastställt under år 2020. Den andra indikatorn för måluppfyllelse är att det ska finnas minst två valbara rätter för matlådor till ordinärt boende, vilket ska införas senast under 2022.

Som ett led i arbetet med målet fastställde socialnämnden i december 2020 ett kost- och måltidsprogram för måltider inom äldreomsorgen. I juni presenterades lägesinformation om implementeringen av socialnämndens kost- och måltidsprogram inom berörda verksamheter. På sammanträdet i juni 2021 beslutade socialnämnden att ett försök med två rätter preliminärt inleds den 15 augusti 2021 för de hemtjänstkunder som får maten levererad från Söderströmsgården. Socialnämnden beslutade också att ge presidiet i uppdrag att tillsammans med Matproduktion diskutera eventuellt ändrat startdatum. Vidare beslutade socialnämnden att försöket utvärderas av nämnden den 22 september 2021. Slutligen beslutade socialnämnden även att uppdra till förvaltningen att följa upp implementeringen av socialnämndens kost- och måltidsprogram och att uppföljningen presenteras vid nämndens möten den 22 september och 1 december 2021.

Inför pilotprojektets start

Inför införandet av pilotprojektet med två valbara maträtter i slutet av augusti 2021 delade matproduktion ut enkäter för att undersöka aktuell nöjdhet bland kunderna. Av 30 listade kunder på Söderströmsgården lämnades 9 enkätsvar in. Det kan vara samma person som lämnat in flera enkätsvar.

Sex enkätsvar visade att man med maträtten aktuell dag var nöjd på samtliga punkter; matens smak, kryddning, presentation, portion och temperatur. De tre resterande enkätsvaren kommenterade alla tre samma maträtt och där saknade man kryddning men var i övrigt nöjd. Övriga synpunkter som lämnades in var att man önskade mer fisk på menyn, man vill veta vad för slags grönsaker som ingår i maträtten och att man önskar en större variation av maträtter. Två svar önskade också tydligare formulering av meny, att det exempelvis bör stå "Stekt falukorv" istället för "Bräckt falukorv".

Den 23 augusti startades pilotprojektet gällande att införa två valbara rätter för de hemtjänstkunder som får maten levererad från Söderströmsgården.

Initiala iakttagelser och slutsatser

Utnyttjande av valmöjlighet

Utifrån vad som hittills kunnat utvärderas inom pilotprojektet utnyttjar hemtjänstkunderna möjligheten att kunna välja mellan två rätter. Visa dagar beställs 50/50 och andra dagar 70/30, det varierar helt utifrån menyn. En annan trend som uppmärksammats är att individuella anpassningar inte blir lika angeläget vid två rätter som vid en rätt, eftersom varje individ kan välja mellan två alternativ och välja bort det man inte gillar.

Nöjdhet bland hemtjänstkunderna

Då projektet löpt så pass kort tid har det ännu inte varit möjligt att följa upp hemtjänstkundernas upplevelse av två valbara rätter via enkätundersökning. Detta planeras emellertid att genomföras under hösten 2021. Socialförvaltningen har dock följt upp hemtjänstkundernas upplevelse av två valbara rätter via hemtjänstutförarna. Enligt hemtjänstutförarna har möjligheten att välja mellan två rätter övervägande varit positiv för berörda hemtjänstkunder. Möjligheten att välja mellan två rätter har även medfört att vissa kunder valt att beställa mat fler dagar i veckan. En hemtjänstutförare lyfter att en mindre andel av hemtjänstkunderna anser att det har varit jobbigt att behöva välja mellan två rätter.

Beställning inför nästkommande vecka sker senast onsdagar på Söderströmsgården. Enligt information från Matproduktion har kunder i något enstaka fall glömt vad de beställt till veckan och sedan blivit besvikna över vad de fått levererat.

Logistik

Vid uppföljning med Matproduktion och hemtjänstutförarna uppmärksammas att logistiken initialt varit omständligare med två valbara maträtter samt medfört mertid för administration. Det har även förekommit situationer där fel mat uppmärksammats och det därmed blivit mertid för att rätta till felet.

Vidare sker i dagsläget beställning samt administrativ hantering av matlådorna via pappersblanketter. Matproduktion upplever att ett digitalt beställningssystem skulle underlätta hanteringen av matlådor för både hemtjänstpersonalen och köket.

Med två valbara maträtter är det svårare att förutsäga åtgång av råvaror vilket kräver ett större lager. När en meny är prövad ett antal gånger går det dock att känna igen beställningsmönstret och anpassa lagret därefter. Detta kräver emellertid en inkörsperiod under ett antal månader.

Utvecklingsområden

Utifrån de iakttagelser och slutsatser som identifierats inom projektet hittills uppmärksammar socialförvaltningen följande utvecklingsområden:

- Behov av tydligare information till hemtjänstkunderna om vilka rätter de valt för kommande vecka.
- Behov av att förtydliga den logistiska processen.
- Behov av översyn av möjlighet till införande av digitalt beställningssystem.
- Behov av arbete för att kartlägga beställningsmönster för tydligare prognos av åtgång av råvaror.

Införande av två valbara rätter

Två valbara rätter planeras införas för alla hemtjänstkunder under hösten 2021. Innan två rätter kan införas på Ekgården krävs inköp av extra utrustning och enklare ombyggnation. Detta prognostiseras vara på plats under fjärde kvartalet 2021, vilket innebär att två rätter kan införas för alla hemtjänstkunder från och med då. Under 2022 planeras fortsatt arbete med arbetsprocesserna kring valbara rätter.

Inför att två valbara rätter införs för alla hemtjänstkunder föreslår socialförvaltningen att socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att beakta föreliggande utvärdering och aktuella utvecklingsområden. Socialförvaltningen planerar här till att följa upp hemtjänstkundernas upplevelse av två valbara rätter ytterligare genom en enkätundersökning under hösten.

Implementering av socialnämndens kost- och måltidsprogram

Utöver pilotprojektet om införande av två valbara rätter pågår ytterligare arbete med implementering av socialnämndens kost- och måltidsprogram. Inom verksamhetsområde äldreomsorg har bland annat en dietist projektanställts för att möjliggöra för utbildning av personal samt för att kunna utföra tätare uppföljning i frågor kopplade till kost- och måltider. Därtill pågår fortsatt arbete med den verksamhetsförändring som Matproduktion genomfört i syfte att kunna införa en specialistfunktion i form av kallskänka med fokus på efterrätter, bakverk samt tillbehör till måltiderna.